តើការធ្វើពហិការពុំចូលរួមសវនាការរបស់ក្រុមមេធាវីការពារក្តី ខៀវ សំផន ជាកំហុសវិជ្ជាជីវៈ?

ថ្ងៃទី១៦ ខែមករា ឆ្នាំ២០១៥

លឹម ជ័យទត្ត

អ្នកសង្កេតការណ៍ដំណើរកាត់ទោសមេដឹកនាំខ្មែរក្រហម

មជ្ឈមណ្ឌលឯកសារកម្ពុជា

បន្ទាប់ពីអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងចេញសាលក្រមនៅពីថ្ងៃទី៧ ខែសីហា ឆ្នាំ២០១៤ ផ្តន្ទាទោសជនជាប់ចោទ នួន ជា និងជនជាប់ចោទ ខៀវ សំផន ដាក់ពន្ធនាគារអស់មួយជីវិតក្នុងសំណុំរឿង០០២ ដំណាក់កាលទី១ (០០២/០១) អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងដែលមានសមាសភាពចៅក្រមជំនុំជម្រះក្តីដដែល បានប្រកាសបន្តបើកសវនាការដេញដោលលើភស្តុតាងក្នុងសំណុំរឿង០០២ ដំណាក់កាលទី២ (០០២/០២) នៅថ្ងៃទី១៧ ខែតុលា ឆ្នាំ ២០១៤។ ឆ្លើយតបនឹងសេចក្តីប្រកាសរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង ជនជាប់ចោទ ខៀវ សំផន បានស្នើសុំអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងឲ្យពន្យារពេលការចាប់ផ្តើមសវនាការលើសំណុំរឿង០០២ ដំណាក់កាលទី២ រហូតដល់ពេលបណ្តឹងសាទុក្ខប្រឆាំងនឹងសាលក្រមសំណុំរឿង០០២ ដំណាក់កាលទី១ ត្រូវបានដាក់រួចរាល់នៅចំពោះមុខអង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល[១] ដោយលើកឡើងថា ការបើកសវនាការលើសំណុំរឿង០០២ ដំណាក់កាលទី២ ក្នុងពេលដំណាលគ្នាជាមួយនឹងការតាក់តែងសារណាបណ្តឹងសាទុក្ខប្រឆាំងនឹងសាលក្រមសំណុំរឿង០០២ ដំណាក់កាលទី១ មិនអាចឲ្យខ្លួន និងមេធាវីការពារក្តីផ្តង់អារម្មណ៍លើសារណាបណ្តឹងសាទុក្ខបានទេ។[២] ដោយយោងលើមូលហេតុនេះ ជនជាប់ចោទ ខៀវ សំផន បានសម្រេចចំណាយពេលទាំងអស់ដើម្បីតាក់តែងសារណាបណ្តឹងសាទុក្ខដែលខ្លួនចាត់ទុកថាមានសារសំខាន់ខ្លាំងដើម្បីប្រឆាំងនឹងការចោទប្រកាន់ទាក់ទងនឹងការទទួលខុសត្រូវព្រហ្មទណ្ឌ និងបានណែនាំដល់មេធាវីការពារក្តីរបស់ខ្លួនឲ្យធ្វើតាមដូច្នេះដែរ។[៣] បន្ទាប់ពីមានការណែនាំពីជនជាប់ចោទ ខៀវ សំផន ក្រុមមេធាវីការពារក្តីរបស់ ខៀវ សំផន បានប្រកាសថា ពួកគេនឹង

---

[១] គោលជំហររបស់លោក ខៀវ សំផន បន្ទាប់ពីសេចក្តីសម្រេចរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង E320/1 ចុះថ្ងៃទី១៣ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៤, ឯកសារលេខ E320/1/1, កថាខណ្ឌ២ ។ (បន្ទាប់ពីនេះ នឹងប្រើពាក្យកាត់ថា "គោលជំហររបស់លោក ខៀវ សំផន") ។

[២] ដូចខាងលើ ។ កថាខណ្ឌ២ ។

[៣] អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង, សេចក្តីសម្រេចបន្ទាប់ពីកិច្ចប្រជុំរៀបចំសវនាការកាលពីថ្ងៃទី២៨ ខែតុលា ឆ្នាំ២០១៤, ចុះថ្ងៃទី៣១ ខែតុលា ឆ្នាំ២០១៤, ឯកសារលេខ E320/1 កថាខណ្ឌ៣ ។

ពុំចូលរួមនៅក្នុងកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីសំណុំរឿង០០២ ដំណាក់កាលទី២ទេ ដោយសារការចូលរួមនេះនឹងធ្វើឲ្យប៉ះពាល់ដល់លទ្ធភាពរបស់ក្រុមមេធាវីការពារក្តី ខៀវ សំផន ក្នុងការបំពេញការងារឲ្យបានពេញលេញលើបណ្តឹងសាទុក្ខ[៤] ទោះបីជាមានដីកាបង្គាប់ពីសំណាក់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងឲ្យក្រុមមេធាវីការពារក្តី ខៀវ សំផន ត្រូវចូលរួមនៅក្នុងសវនាការលើអង្គសេចក្តីក្នុងសំណុំរឿង០០២ ដំណាក់កាលទី២ ជាច្រើនលើកច្រើនសាយ៉ាងណាក៏ដោយ ។[៥]

ក្រុមមេធាវីការពារក្តី ខៀវ សំផន បានអះអាងថា ការសម្រេចចិត្តដូច្នេះ គឺជាជម្រើសយុទ្ធសាស្ត្រមួយរបស់ក្រុមមេធាវីការពារក្តី និងពុំធ្វើឲ្យខាតពេលវេលា ឬរំខានដល់នីតិវិធីសវនាការឡើយ ។[៦] ក្រុមមេធាវីការពារក្តី ខៀវ សំផន បានបន្តថា អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងបានដាក់កូនក្តីរបស់ខ្លួន និងក្រុមខ្លួនក្នុងស្ថានភាពបង្ខំជាន់គ្នាអស់រយៈពេល១ឆ្នាំហើយ និងថា នៅពេលនេះជាពេលដែលក្រុមមេធាវីត្រូវប្រមូលផ្តុំការងារលើបណ្តឹងសាទុក្ខដែលជាមធ្យោបាយតែមួយគត់របស់ ខៀវ សំផន ដើម្បីជំទាស់នឹងសេចក្តីសម្រេចមួយដែលផ្តន្ទាទោសដាក់ពន្ធនាគារគាត់អស់មួយជីវិត ។ ជាងនេះទៅទៀត ក្រុមមេធាវី ខៀវ សំផន បានសង្កត់ធ្ងន់ថា ប្រសិនបើខ្លួនមិនយល់ស្របតាមជំហររបស់កូនក្តីទេនោះ ឬបើយល់ថា វាមិនសមរម្យទេនោះ ក្រុមខ្លួនគួរតែបដិសេធការណែនាំរបស់កូនក្តី ហើយសុំលាឈប់ ពីព្រោះថា ក្នុងសីលធម៌វិជ្ជាជីវៈមេធាវី មេធាវីម្នាក់មិនអាចធ្វើអ្វីផ្ទុយនឹងបំណងរបស់កូនក្តីខ្លួនបានឡើយ លើកលែងការណែនាំរបស់កូនក្តីនោះផ្ទុយនឹងសម្បថរបស់ខ្លួនដែលជាមេធាវី ។[៧] ក្រុមមេធាវីការពារក្តី ខៀវ សំផន បានលើកឡើងថា សេចក្តីសម្រេចរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងដែលបង្គាប់ឲ្យខ្លួនត្រូវតែចូលរួមកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីសវនាការដេញដោលលើភស្តុតាងក្នុងសំណុំរឿង០០២ ដំណាក់កាលទី២ គឺមានគោលដៅបង្ខំក្រុមរបស់ខ្លួនឲ្យបំពានលើកាតព្វកិច្ចវិជ្ជាជីវៈ និងក្រមសីលធម៌វិជ្ជាជីវៈ និងបានប៉ះពាល់យ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរដល់ឯករាជ្យភាពរបស់មេធាវីការពារក្តីនៅចំពោះមុខតុលាការ ពីព្រោះសេចក្តីសម្រេចនេះមានបំណងបង្ខំឲ្យក្រុមរបស់ខ្លួនធ្វើអ្វីដែលផ្ទុយពីផលប្រយោជន៍របស់កូនក្តី ។[៨]

---

[៤] ដូចខាងលើ ។

[៥] អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង, ដីកាបញ្ជូនការប្រព្រឹត្តិរបស់មេធាវីការពារក្តី ខៀវ សំផន ទៅអង្គភាពមានសមត្ថកិច្ច, ចុះថ្ងៃទី១៩ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០១៤, ឯកសារលេខ E330, កថាខណ្ឌ៣-៩ ។

[៦] លិខិតរបស់ក្រុមមេធាវីការពារក្តី ខៀវ សំផន ផ្ញើជូនអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង ចុះថ្ងៃទី២៣ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៤, ឯកសារលេខ E320/2/1 ។

[៧] ដូចខាងលើ ។

[៨] ដូចខាងលើ ។

ទោះបីជាក្រុមមេធាវីការពារក្ដីរបស់ជនជាប់ចោទ ខៀវ សំផន ព្យាយាមលើកឡើងនូវអំណះអំណាង និងហេតុផលជាច្រើនដើម្បីធ្វើយុត្តិកម្មចំពោះការធ្វើពហិការពុំចូលរួមក្នុងសវនាការដេញដោលលើភ័ស្តុតាងក្នុងសំណុំរឿង០០២ ដំណាក់កាលទី២ យ៉ាងណាក្ដី នៅថ្ងៃទី១៩ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០១៤ អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងបានសម្រេចចេញដីកាមួយ ដោយបញ្ជូនការប្រព្រឹត្តិរបស់ក្រុមមេធាវីការពារក្ដី ខៀវ សំផន ដែលអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងចាត់ទុកថាជាការប្រព្រឹត្តិផ្ទុយពីក្រមសីលធម៌ និងវិជ្ជាជីវៈជាមេធាវី ទៅប្រធានគណៈមេធាវីនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា និងទៅប្រធានគណៈមេធាវីក្រុងប៉ារីស ដែលជាអង្គភាពមានសមត្ថកិច្ច ដើម្បីឲ្យក្រុមប្រឹក្សាវិន័យនៃអង្គភាពទាំងនេះចាត់វិធានការ ។[៩] ប៉ុន្តែអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងពុំបានដាក់ទណ្ឌកម្ម ឬបដិសេធក្នុងការចូលរួមសវនាការរបស់ក្រុមមេធាវីការពារក្ដី ខៀវ សំផន ទេ ទោះបីជា វិធាន៣៨ នៃវិធានផ្ទៃក្នុង បានផ្ដល់អំណាចដល់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងអាចចាត់វិធានការផ្សេងៗ ដោយឯករាជ្យពីគណៈមេធាវីនីមួយៗក៏ដោយ ។[១០] ផ្ទុយទៅវិញ អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងបានសម្រេចចាត់តាំងមេធាវីប្រចាំការចំនួន២រូប បន្ថែមលើមេធាវីការពារក្ដីរបស់ ខៀវ សំផន នាពេលបច្ចុប្បន្ន ។[១១]

នៅក្នុងដីកាបញ្ជូនការប្រព្រឹត្តិរបស់ក្រុមមេធាវីការពារក្ដី ខៀវ សំផន ទៅអង្គភាពមានសមត្ថកិច្ច អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងបានសន្និដ្ឋានថា ការបដិសេធរបស់ក្រុមមេធាវីការពារក្ដី ខៀវ សំផន ក្នុងការមិនចូលរួមសវនាការ គឺជាការរំលោភបំពានដោយផ្ទាល់ទៅលើដីកាបង្គាប់របស់អង្គជំនុំជម្រះ[១២] និងបានធ្វើឲ្យរាំងស្ទះដល់កិច្ចដំណើរការនីតិវិធីយ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរ និងដោយមានចេតនា[១៣] ដែលបានធ្វើឲ្យបាត់

---

[៩] អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង, *ដីកាបញ្ជូនការប្រព្រឹត្តិរបស់មេធាវីការពារក្ដី ខៀវ សំផន ទៅអង្គភាពមានសមត្ថកិច្ច*, ចុះថ្ងៃទី១៩ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០១៤, ឯកសារលេខ E330, កថាខណ្ឌ៣១ ។

[១០] វិធាន ៣៨ នៃវិធានផ្ទៃក្នុង ចែងថា ៖

> ១) សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត ឬអង្គជំនុំជម្រះ ក្រោយពេលព្រមាន អាចដាក់ទណ្ឌកម្ម ឬបដិសេធក្នុងការចូលរួមសវនាការចំពោះមេធាវីណាមួយ ប្រសិនបើយល់ឃើញថា ការប្រព្រឹត្តរបស់មេធាវីរូបនោះ ជាការប្រមាថមើលងាយ រាំងស្ទះដល់កិច្ចដំណើរការនីតិវិធី រំលោភទៅលើរឿងក្ដី ឬផ្ទុយទៅនឹងមាត្រា២១-៣ នៃកិច្ចព្រមព្រៀម ។
>
> ២) សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត ឬអង្គជំនុំជម្រះអាចបញ្ជូនករណីកំហុសវិជ្ជាជីវៈនេះទៅអង្គភាពមានសមត្ថកិច្ច ។

[១១] សូមមើល, *សេចក្ដីសម្រេចស្ដីពីការតែងតាំងមេធាវីប្រចាំការដោយតុលាការសម្រាប់ ខៀវ សំផន* ឯកសារ E321/2 ចុះថ្ងៃទី៥ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០១៤ ។

[១២] អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង, *ដីកាបញ្ជូនការប្រព្រឹត្តិរបស់មេធាវីការពារក្ដី ខៀវ សំផន ទៅអង្គភាពមានសមត្ថកិច្ច*, ចុះថ្ងៃទី១៩ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០១៤, ឯកសារលេខ E330, កថាខណ្ឌ៦ ។

[១៣] ដូចខាងលើ ។ កថាខណ្ឌ១៦ ។

បង់ការជំនុំជម្រះចំនួន២៥ថ្ងៃ ក្នុងរយៈពេល១០សប្តាហ៍ ។[១៤] អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងបានកត់សម្គាល់ថា ការខាតបង់រយៈពេលនៃដំណើរការសវនាការជំនុំជម្រះជាង ២ខែ គឺជាពេលវេលាដ៏ច្រើន ក្នុងរឿងក្តីមួយដែល ជនជាប់ចោទ សាក្សី ជនរងគ្រោះ និងដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី សុទ្ធតែមានវ័យកាន់តែចាស់ ។[១៥]

ទោះបីជា អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងបានសន្និដ្ឋានថា ការប្រព្រឹត្តិរបស់ក្រុមមេធាវីការពារក្តី ខៀវ សំផន ជាកំហុសក្រមសីលធម៌ និងវិជ្ជាជីវៈជាមេធាវីយ៉ាងណាក៏ដោយ មានតែគណៈមេធាវីមួយប៉ុណ្ណោះ ដែលមានសិទ្ធិអាចសម្រេចថា តើការប្រព្រឹត្តិរបស់ក្រុមមេធាវី ខៀវ សំផន នោះជាកំហុសវិជ្ជាជីវៈមែនឬយ៉ាងណា ។ នេះដោយសារតែវិជ្ជាជីវៈមេធាវី គឺជាវិជ្ជាជីវៈមួយឯករាជ្យ និងមិនស្ថិតនៅក្រោមចំណុះស្ថាប័នតុលាការ ។[១៦]

ប្រសិនបើគណៈមេធាវីរកឃើញថា ក្រុមមេធាវីការពារក្តី ខៀវ សំផន ពិតជាបានប្រព្រឹត្តិកំហុសវិជ្ជាជីវៈ និងក្រមសីលធម៌ជាមេធាវី ដូចការសន្និដ្ឋានរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងប្រាកដមែន គណៈមេធាវីដែលជាស្ថាប័នមានសមត្ថកិច្ចនឹងសម្រេចដាក់ទណ្ឌកម្មជាបទវិន័យចំពោះមេធាវីទាំងនេះ ។ យោងតាមច្បាប់ស្តីពីលក្ខន្តិកៈមេធាវីរបស់ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ទណ្ឌកម្មជាបទវិន័យដែលដាក់ចំពោះមេធាវីដែលប្រព្រឹត្តិខុសនឹងវិជ្ជាជីវៈ និងក្រមសីលធម៌ មានដូចជា ៖ ការព្រមាន ការស្តីបន្ទោស ការហាមឃាត់ប្រកបវិជ្ជាជីវៈមួយរយៈពេលដែលពុំអាចលើសពី ២ឆ្នាំ និងទណ្ឌកម្មដែលមានលក្ខណៈធ្ងន់ធ្ងរជាងគេនោះ គឺត្រូវលុបឈ្មោះចោលពីបញ្ជីនៃគណៈមេធាវី ឬពីបញ្ជីនៃមេធាវីកម្មសិក្សា ឬការហូតងារកិត្តិយស ។[១៧]

ទោះបីជា ការធ្វើពហិការពុំចូលរួមសវនាការរបស់ក្រុមមេធាវីការពារក្តី ខៀវ សំផន នៅក្នុងសំណុំរឿង០០២ ដំណាក់កាលទី២ ត្រូវបានមើលឃើញយ៉ាងច្បាស់ថា បានបំពានលើដីកាបង្គាប់របស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង និងបានធ្វើឲ្យសវនាការចំនួន២៥ថ្ងៃដែលបានគ្រោងទុកត្រូវលុបចោលក៏ដោយ ប៉ុន្តែយុទ្ធសាស្ត្រការពារក្តី និងអំណះអំណាងរបស់ក្រុមមេធាវី ខៀវ សំផន ទំនងជានឹងធ្វើឲ្យក្រុមប្រឹក្សាគណៈមេធាវីពិបាកនឹងសម្រេចថា សកម្មភាពនេះជាការប្រព្រឹត្តិកំហុសវិជ្ជាជីវៈ និងក្រមសីលធម៌

---

[១៤] ដូចខាងលើ ។ កថាខណ្ឌ២៩ ។

[១៥] ដូចខាងលើ ។ កថាខណ្ឌ១០ ។

[១៦] សូមមើលច្បាប់ស្តីពីលក្ខន្តិកៈមេធាវីនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា, ចុះថ្ងៃទី២៣ ខែមិថុនា ឆ្នាំ១៩៩៥, មាត្រា១ ។

[១៧] ច្បាប់ស្តីពីលក្ខន្តិកៈមេធាវី នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា, មាត្រា៦៣ ។

ជាមេធាវី ។ ក្រុមមេធាវីការពារក្តី ខៀវ សំផន បានលើកឡើងម្តងហើយម្តងទៀតថា ក្រុមរបស់ខ្លួនមានភារកិច្ចរក្សាភាពស្មោះត្រង់ និងមានភារកិច្ចបម្រើផលប្រយោជន៍ឲ្យល្អប្រសើរដល់កូនក្តីរបស់ខ្លួន ដែលសូម្បីតែអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងក៏បានទទួលស្គាល់ពីភារកិច្ចទាំងនេះដែរ ។ ម្យ៉ាងវិញទៀត ទោះបីជា ផលប្រយោជន៍នៃយុត្តិធម៌តម្រូវឲ្យអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងត្រូវតែចាប់ផ្តើមកិច្ចដំណើរការសំណុំរឿង០០២ ដំណាក់កាលទី២ ឲ្យបានកាន់តែឆាប់រហ័សយ៉ាងណាក៏ដោយ សម្រាប់តុលាការដែលប្រើប្រាស់បទដ្ឋានអន្តរជាតិមួយនេះ ការគោរពសិទ្ធិរបស់ជនជាប់ចោទក្នុងការទទួលបានពេលវេលាចាំបាច់សម្រាប់រៀបចំសវនាការការពារក្តីរបស់ខ្លួន គឺជារឿងដែលពុំអាចមើលរំលង ។ ដែលនេះទំនងជាហេតុផលមួយទៀត ដែលក្រុមប្រឹក្សាគណៈមេធាវីនឹងត្រូវយកមកថ្លឹងថ្លែងរវាងអំណះអំណាងរបស់ក្រុមមេធាវីការពារក្តី ខៀវ សំផន និងសំណើរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងដែលស្នើឲ្យចាត់វិធានការចំពោះការប្រព្រឹត្តរបស់ក្រុមមេធាវីការពារក្តី ខៀវ សំផន ។

ប្រសិនបើគណៈមេធាវីពុំឆ្លើយតបនឹងដីកាបញ្ជូនការប្រព្រឹត្តិរបស់មេធាវីការពារក្តី ខៀវ សំផន របស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងក្នុងរយៈពេល២ខែ ចាប់ពីថ្ងៃដែលគណៈមេធាវីទទួលបានដីកាដែលអង្គជំនុំជម្រះបានផ្ញើជូនទេ មានន័យថា បណ្តឹងនេះត្រូវបានបដិសេធ ឬមានន័យម្យ៉ាងទៀតថា គណៈមេធាវីពុំបានរកឃើញពីការប្រព្រឹត្តិកំហុសវិជ្ជាជីវៈរបស់មេធាវីការពារក្តី ខៀវ សំផន ដូចការសន្និដ្ឋានរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងទេ ។[១៨]

[១៨] ច្បាប់ស្តីពីលក្ខន្តិកៈមេធាវី នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា, មាត្រា៦០ ។